

**Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola, Mateřská
škola Příbram IV, příspěvková organizace,
Pod Šachtami 335, Příbram IV, 26101 Příbram**

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Školní rok 2017/2018

Obsah minimálního preventivního programu rizikového chování pro školní rok 2017/2018

1.	Úvod	str. 3
2.	Výchozí analýza	str. 4
3.	Vymezení cílových skupin	str. 11
4.	Vymezení rizikových forem chování (sociálně patologických jevů)	str. 11
5.	Obecné cíle	str. 12
6.	Konkrétní cíle a ukazatele úspěchu	str. 12
7.	Způsob realizace	str. 17
8.	Manuály řešení přestupků	str. 26
9.	Koordinace preventivních aktivit ve škole	str. 26
10.	Škola a školní prostředí, preventivní aktivity	str. 27
11.	Zdroje a literatura	str. 28
12.	Přílohy (Krizové plány, Roční plán, Seznam kontaktních pracovišť)	str. 29
13.	Závěr	str. 54

Základní údaje o škole

Název školy, adresa: Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram IV, příspěvková organizace, Pod Šachtami 335, Příbram IV, 26101 Příbram

Zřizovatel:

Středočeský kraj

IČO: 00873489

IZO ředitelství školy: 600 170 225

Kontakty:

Telefon: 318 472 118

E-mailová adresa: ouppb@kr-s.cz

Internetové stránky: www.ouu.pb.cz

Ředitel školy: Mgr. Pavel Bartl

Školní metodik prevence pro ZŠ, PŠ a OU: Mgr. Stanislav Jankovský

Výchovná poradkyně ZŠ: Mgr. Šárka Prokopová

Výchovná poradkyně OU a PrŠ: Ing. Monika Soukupová

1. Úvod

Současný životní styl většiny obyvatel naší společnosti spolu s postupnou globalizací celého světa přináší mnoho pozitivního, ale bohužel i mnoho problémů. Mezi ty největší problémy můžeme řadit rizikové formy chování (sociálně patologické jevy). Do těchto forem chování patří zejména drogová závislost, alkoholismus a kouření, šikanování a projevy xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, rizikové sexuální chování, sexuální zneužívání a týrání, vandalismus, kriminalita a delikvence, záškoláctví, nezdravý životní styl a poruchy příjmu potravy, virtuální drogy, patologické hráčství a závislosti na počítačových hrách.

Zejména žáci navštěvující základní školu, dále žáci praktické školy a učiliště, patří z důvodů menší psychické a fyzické vyzrálosti k nejohroženější skupině v naší společnosti.

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat sociální dovednosti.

Minimální preventivní program vychází z těchto materiálů:

- Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení (MŠMT 2001)
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 –2012 (MŠMT 2009)
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j.14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č.j. MSMT-21149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních.

2. Výchozí analýza

Charakteristika školy

Zřizovatelem školy je Středočeský kraj. Škola sdružuje mateřskou školu při zdravotnickém zařízení v Bukovanech, základní školu zřízenou dle § 16 odst. 9 školského zákona, základní školu speciální, školní družinu, základní školu pro žáky s logopedickými vadami, jednoletou praktickou školu, dvouletou praktickou školu a odborné učiliště.

Součástí školy je školní knihovna, školní kuchyňka, počítačová učebna, učebny s interaktivní tabulí, keramická dílna, dílna na výtvarné tvoření, textilní dílna, relaxační místnost, tělocvična s posilovnou, hřiště a školní dílny.

Škola je určena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jako jediná v příbramském regionu nabízí děvčatům a chlapcům vyvážené spektrum vzdělávání od mateřské školy až po střední školu (s upravenými učebními plány a programy).

Naši žáci jsou děti se sníženými rozumovými schopnostmi a žáci s více vadami. Tito žáci jsou více než ostatní ohroženi sociální exkluzí a tedy i sociálně patologickými jevy.

Charakteristika základní školy a základní školy speciální

Logopedické třídy

Jsou určeny pro žáky prvního stupně základní školy s těžkými vadami řeči (dg. vývojová dysfázie, balbuties, mutismus). Jsou vzdělávání podle rámcového vzdělávacího programu běžné základní školy (1. až 5. ročník). Nejpozději po ukončení prvního stupně se žáci vrací do běžných základních škol. V rámci vzdělávacího plánu jsou zařazeny předměty speciálně pedagogické péče - komunikační dovednosti. Ve třídě s dětmi pracuje speciální pedagog logoped. Cílem je co nejvyšší míra kompenzace potíží, zlepšení komunikačních schopností a bezproblémový přechod na druhý stupeň základních škol.

MŠ a ZŠ při Dětské odborné léčebně Bukovany

Součástí školy jsou třídy mateřské a základní školy při zdravotnickém zařízení Dětská odborná léčebna Bukovany. Vzdělávání probíhá podle ŠVP DOL Bukovany s přihlédnutím na ŠVP kmenových škol. Výuku zajišťují zkušení pedagogové v jednom oddělení MŠ (12 dětí) a ve dvou třídách ZŠ. Cílem vzdělávání je návaznost na učivo kmenové školy tak, aby se žák po návratu z léčebny mohl bez problémů zařadit zpět do výuky.

Základní škola

Do ZŠ jsou zařazováni žáci s lehkým mentálním postižením, pro které jsou nároky vzdělávacího plánu běžné základní školy příliš náročné. Ve třídách je snížený počet žáků, pracují zde speciální pedagogové. Obsah vzdělávacího programu je upraven pro žáky s lehkým mentálním postižením. Vzdělávání v ZŠ trvá devět let, dělí se na dva stupně (1. - 5. ročník a 6. - 9. ročník). Žáci zde plní povinnou školní docházku, absolvováním získají základní vzdělání. Po ukončení ZŠ mohou pokračovat ve vzdělávání na běžných učilištích nebo středních školách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (OU typu E, praktická škola dvouletá).

Základní škola speciální

Zde jsou vzdělávání žáci s těžkým zdravotním postižením - středně těžké mentální postižení a těžké mentální postižení, případně v kombinaci s dalšími vadami (autismus, tělesné postižení, smyslové postižení). Základem vzdělávání je individuální přístup ke každému z žáků. Rozvíjí se zde jejich rozumové schopnosti, psychomotorika, komunikační dovednosti (s využitím alternativních forem), sociální a sebeobslužné dovednosti. Podle svých schopností se žáci učí základy trivia (čtení, psaní, počítání).

Docházka do ZŠ speciální trvá deset let a člení se na dva stupně (1. - 6. ročník a 7. - 10. ročník). Žáci zde plní povinnou školní docházku, absolvováním získají základy vzdělání. Po absolvování ZŠ speciální mohou pokračovat ve středním vzdělávání na praktické škole dvouleté nebo praktické škole jednoleté.

Realizace vzdělávacích programů základní školou a základní školou speciální

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky zejména s lehkým mentálním postižením – zřízena dle § 19 odst. 9 školského zákona.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky se středně těžkým mentálním postižením – speciální škola.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s těžkým mentálním postižením – speciální škola.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s jiným zdravotním postižením – logopedickými vadami.

Školní vzdělávací program pro přípravný stupeň základní školy speciální.

Školní vzdělávací program pro mateřskou školu.

Školní vzdělávací program pro školní družinu.

Cíle odborného učiliště

v prvním ročníku – vytvoření správných pracovních a režimových návyků včetně získání povědomí o pravidlech školní docházky na střední škole, seznámení se základy zvoleného oboru v praktickém i teoretickém vyučování, získání základních teoretických poznatků potřebných pro zvolený obor, osvojení znalostí potřebných k soběstačnosti žáka ve společnosti, spolupráce vyučujících s rodinou žáka, rozvíjení znalostí potřebných pro úspěšnou komunikaci ve společnosti.

v druhém ročníku - prohloubení znalostí získaných v prvním ročníku, trvalé osvojení vědomostí a dovedností potřebných pro zvolený obor, posílení vztahu ke zvolenému oboru, prohloubení praktických dovedností aktivní a produktivní práce u firem a společností v regionu, vytvoření pocitu odpovědnosti za své jednání a rozhodování, uzavření procesu získávání základních znalostí a dovedností potřebných pro zvolený obor.

v závěrečném ročníku - prohloubení vědomostí a dovedností získaných v průběhu studia, zvládnutí složitějších technologií, přístrojů a zařízení, jejich oprav a údržby, seznámení s novými předpisy a materiály, novými technologiemi a novinkami v oboru, produktivní práce u firem v regionu, seznámení žáků s principy tržní ekonomiky a postavením jednotlivce v tomto systému, seznámení žáků se základy pracovněprávních vztahů, pomoc pedagogů při orientaci na trhu práce, pěstování pocitu odpovědnosti žáků za vlastní práci, příprava na vykonání závěrečné zkoušky.

Cíle dvouleté praktické školy

v prvním ročníku – prohloubení znalostí získaných během základů vzdělání, vytvoření správných pracovních návyků a vědomí o pravidlech školní docházky na střední škole, osvojení znalostí potřebných k soběstačnosti žáka ve škole, rozvoj komunikativních dovedností a osobnostních vlastností, vše přiměřeně svým schopnostem, spolupráce vyučujících s rodinou žáka.

v druhém ročníku – rozvoj vykonávání samostatných činností, příprava k uplatnění na trhu práce, příprava pro osobní a občanský život i pro další vzdělávání, prohloubení rozvoje komunikativních dovedností a osobnostních vlastností, vše přiměřeně svým schopnostem, spolupráce vyučujících s rodinou žáka, příprava na vykonání závěrečné zkoušky.

Hlavním cílem odborného učiliště je zapojení žáků do tříleté odborné přípravy, která směřuje k nezávislosti na pomoci okolí, integraci do společnosti a profesní připravenosti uplatnit se ve zvoleném oboru. Výstupem těchto učebních oborů je střední vzdělání s výučním listem.

Praktická škola je zaměřená na žáky se sníženými rozumovými schopnostmi a žáky s více vadami, kteří přicházejí ze speciálních škol a získali základy vzdělání. Tito žáci po absolvování praktické školy nacházejí uplatnění v rámci svých možností a individuálních dovedností při pomocných pracích ve výrobních podnicích nebo chráněných dílnách. Toto studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a žáci získají střední vzdělání.

Hlavní úkoly výchovně vzdělávacího procesu

Hlavním cílem výchovně vzdělávacího procesu je kvalitní příprava žáka pro zvolenou profesi a podpora komunikativních dovedností. V oblasti výchovné bude práce zaměřena na oblast prevence patologických jevů (např. zneužívání návykových látek, záškoláctví atd). V oblasti mezilidských vztahů je hlavním cílem vychovat k toleranci a vzájemné snášenlivosti.

OBORY VZDĚLÁVÁNÍ:

23-51-E/01 Strojírenské práce
(ŠVP - Zámečnické a obráběcí práce)

Délka studia:

3 roky, denní studium

Podmínky přijetí:

dokončená povinná školní docházka

Způsob ukončení:

závěrečná zkouška, výuční list

Stručný popis učebního oboru:

Měření a veškeré základní operace při ručním zpracování kovů. Sestavování a spojování jednoduchých strojních součástí a celků. Práce podle náčrtů a výkresů. Obsluha základních strojů pro strojní obrábění kovů. Montáž a osazování běžných zámečnických výrobků.

Uplatnění absolventů:

Absolvent školního vzdělávacího programu obor zámečnické a obráběcí práce umí vyrábět, montovat a osazovat jednoduché a středně složité zámečnické prvky podle technické dokumentace, číst jednoduché výrobní a montážní výkresy. Používá technické normy a tabulky. Dovede si připravit potřebné nástroje, nářadí, materiál, pracovní pomůcky a pracoviště v souladu s technologickým postupem. Samostatně volí správný, bezpečný a efektivní výrobní postup. Rozlišuje běžné strojírenské materiály, orientuje se v jejich vlastnostech a využívá těchto znalostí při zpracování materiálů. Zvládá základní výrobní operace na základních obráběcích strojích. Mezi klíčové dovednosti patří jednoduché montážní práce, údržba a opravy. Absolvent je schopný vzhledem ke své kvalifikaci vykonávat uvedené činnosti v pozici zaměstnance i podnikatele.

36-67-E/01 Zednické práce

(ŠVP - Zednické práce)

Délka studia:

3 roky, denní studium

Podmínky přijetí:

dokončená povinná školní docházka

Způsob ukončení:

závěrečná zkouška, výuční list

Stručný popis učebního oboru:

Vyměřování dle dokumentace, zdění, omítání, betonování, izolování, osazování výrobků, stavba lešení, příprava směsí a materiálů, pomocné a dokončovací práce, obsluha stavebních strojů.

Uplatnění absolventů:

Absolvent školního vzdělávacího programu obor zednické práce umí číst jednoduché stavební a montážní výkresy, provádět zednické práce a osazovat jednoduché a středně složité zámečnické prvky podle technické dokumentace. Dovede si připravit potřebné nástroje, nářadí, materiál, pracovní pomůcky a pracoviště v souladu s technologickým postupem.

Samostatně volí správný, bezpečný a efektivní postup. Rozlišuje běžné stavební materiály, orientuje se v jejich vlastnostech a využívá těchto znalostí při zhotovení

díla. Zvládá základní výrobní postupy. Je schopen odborně komunikovat s ostatními pracovníky a odůvodnit svůj názor. Absolvent je schopný vzhledem ke své kvalifikaci vykonávat uvedené činnosti v pozici zaměstnance i podnikatele.

65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby

(ŠVP - Kuchařské práce)

Délka studia:	3 roky, denní studium
Podmínky přijetí:	dokončená povinná školní docházka
Způsob ukončení:	závěrečná zkouška, výuční list

Stručný popis učebního oboru:

Příprava a ošetření základních druhů surovin určených k výrobě a expedici teplých a studených jídel a nápojů, příloh a výrobků teplé a studené kuchyně. Vlastní výroba teplých a studených jídel, nápojů a příloh. Ovládání techniky výdeje pokrmů, jednoduché obsluhy a zvládnutí základních úklidových prací.

Uplatnění absolventů:

Absolvent školního vzdělávacího programu obor Kuchařské práce disponuje kompetencemi příslušnými pro výkon odborných činností v provozovnách veřejného stravování. Uplatní se na trhu práce při výkonu stanoveného okruhu pracovních činností povolání kuchař. Je kvalifikovaný pracovník, schopný vykonávat pomocné, přípravné, obslužné a manipulační práce související s přípravou a výrobou pokrmů ve všech typech provozních jednotek. Absolvent školního vzdělávacího programu Kuchařské práce získá střední vzdělání s výučním listem. Uplatní se při výkonu povolání nejen jako pomocný pracovník provádějící jednoduché práce při přípravě a výrobě jídel, ale také bude schopen po příslušné praxi vykonávat i náročnější kuchařské práce

75-41-E/01 Pečovatelské služby

(ŠVP - Pečovatelské práce)

Délka studia:	3 roky, denní studium
Podmínky přijetí:	dokončená povinná školní docházka
Způsob ukončení:	závěrečná zkouška, výuční list

Stručný popis učebního oboru:

Práce ve zdravotnických zařízeních, azylových ústavech a ústavech sociální péče. Práce v provozech kuchyní a prádelen, při opravách prádla a úklidové práce. Dílčí úkony pečovatelské služby v domácnostech mobilních občanů, v zařízeních s pečovatelskou službou a v ústavech sociální péče.

Uplatnění absolventů:

Absolvent školního vzdělávacího programu oboru Pečovatelské práce se uplatní na trhu práce jako pracovník kuchyňských provozů, prádelen, šicích dílen nebo jako pracovník pro úklid zdravotnických nebo sociálních zařízení. Zároveň je připraven vykonávat práci pečovatele ve státních i nestátních sociálních zařízeních. Předpoklady uplatnit se ve výše uvedených činnostech mají absolventi i mimo resort zdravotnictví a sociálních služeb.

66-51-E/01 Prodavačské práce**(ŠVP - Prodavačské práce)**

Délka studia:

3 roky, denní studium

Podmínky přijetí:

dokončená povinná školní docházka

Způsob ukončení:

závěrečná zkouška, výuční list

Stručný popis učebního oboru:

Příprava zboží k prodeji, doplňování zboží v provozní jednotce, prodej a technika prodeje zboží - dělení, vážení, měření a balení zboží, aranžování a vystavování zboží v provozní jednotce, skladování a ošetřování zboží, manipulace s obaly.

Uplatnění absolventů:

Učební obor prodavačské práce připravuje absolventy na pracovní činnosti, které souvisejí s povoláním prodavače. Žáci se učí připravovat zboží k prodeji, po absolvování oboru by měli být schopni doplňovat zboží v provozní jednotce, ovládat prodej a techniku prodeje zboží. Jsou připravováni na dělení, vážení, měření a balení zboží, jeho aranžování a vystavování v provozní jednotce. Absolvent školního vzdělávacího programu Prodavačské práce získá střední vzdělání s výučním listem a uplatní se při výkonu povolání jako pomocný prodavač provádějící pomocné, přípravné a manipulační práce při prodeji zboží ve všech typech maloobchodních jednotek.

PRAKTICKÁ ŠKOLA**(78-62-C/02 Praktická škola dvouletá),****(78-62-C/01 Praktická škola jednoletá)**

Délka studia:

1 nebo 2 roky, denní studium

Podmínky přijetí:

dokončená povinná školní docházka

Způsob ukončení:

závěrečná zkouška

Stručný popis učebního oboru

Cílem přípravy je umožnit žákům získání základních vědomostí, dovedností a návyků pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života.

Uplatnění absolventů:

Učební obory Praktické školy dvouleté a jednoleté připravují žáka k tomu, aby na konci studia byl schopen se zapojit do běžného praktického života ve společnosti. Měl by být schopen samostatně vést domácnost, měl by mít osvojeny základní znalosti z oblasti hygieny, zdraví a potravinářství.

Pro splnění našich společných cílů musí fungovat spolupráce mezi učiteli na škole, mezi učiteli a žáky, mezi žáky samotnými a mezi školou a rodiči. K tomu jsou určeny porady a rady učitelů, třídní aktivity a konzultační hodiny, třídnické hodiny, školní parlament a schránka důvěry.

3. Vymezení cílových skupin

- všichni žáci - preventivní působení v rámci výchovně vzdělávacího programu školy
- problémoví žáci a kolektivy - speciálně zaměřené programy
- pedagogičtí pracovníci - vzdělávání, informace a aplikace vhodných metod
- rodiče - spolupráce při řešení problémů
- partneři - pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, Policie ČR, Městská policie Příbram, Nízkoprahové zařízení Bedna, Centrum adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s.

4. Vymezení rizikových forem chování

- šikana a násilí, divácké násilí a projevy xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus, politický a náboženský extremismus
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- rizikového sexuální chování a závažná virová onemocnění, sexuální zneužívání a týrání, kriminalita, delikvence a vandalismus
- záškoláctví
- poruchy příjmu potravy
- virtuální drogy a patologické hráčství
- závislost na internetu a sociálních sítích, kyberšikana

5. Obecné cíle

- zajistit odborné a průběžné vzdělávání školního metodika prevence, výchovných poradkyň a ostatních pedagogických i nepedagogických pracovníků dle pokynů MŠMT
- účast metodika prevence na schůzkách metodiků prevence, případně školení v oboru
- vypracovat manuály a metodické postupy pro řešení krizových situací – (např. rozpoznání šikany, co dělat když u žáka byly nalezeny drogy, žák pod vlivem návykové látky, žák přistižen při prodeji drog, rodič vykazuje problém s drogami atd.)
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování
- spolupracovat a zapojovat se do projektů - akcí realizovaných jinými odbornými subjekty
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou
- vytvořit a rozšiřovat nabídku mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy – zajímat se o svět mladých lidí - usilovat o dobré vztahy mezi rodinou a školou
- realizovat schůzky s rodiči, kde budou informováni a obeznámeni s riziky, jakým jsou jejich děti vystaveny a jak jim předcházet
- nabídnout případně rodičům možnost vzdělávání, poradenskou činnost, zapojovat rodiče do aktivit školy

6. Konkrétní cíle a ukazatele úspěchu

6.1.1 Cíle prevence užívání návykových látek (tabáku, alkoholu, omamných a psychotropních látek)

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po užívání návykových látek
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem - proškolit učitele pro případ potřeby 1. pomoci intoxikovanému žákovi

6.1.2 Ukazatele úspěchu při prevenci užívání návykových látek (tabáku, alkoholu, omamných a psychotropních látek)

- mezi žáky nekolují „zažité“ mýty o drogách
- žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb
- žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu (kroužky, sport)
- škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity, sportovní akce
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli, jsou dobře informováni a vědí na koho se v případě potíží obrátit

6.2.1 Cíle prevence šikany a násilí, diváckého násilí a projevů xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, politického a náboženského extremismu

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu (stáří x mládí...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- zasvětit do problematiky šikany i nepedagogické pracovníky
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích...(fašismus, komunismus, náboženské války, terorismus atd.)

6.2.2 Ukazatele úspěchu při prevenci šikany a násilí, diváckého násilí a projevů xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, politického a náboženského extremismu

- mezi žáky nebudí šikana (další stadia)
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd..)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie)
- žáci mají zájem o různá náboženství a kultury

- žáci mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií nebo sekt
- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení, jeví zájem o návštěvy odborníků z jiných subjektů

6.3.1 Cíle prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, sexuálního zneužívání a týrání

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrállost, antikoncepce, potraty
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuální vydírání, pornografie
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, úchyvky
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy - lásky, růst a změny sekundárních pohlavních znaků)

6.3.2 Ukazatele úspěchu při prevenci rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, sexuálního zneužívání a týrání

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám - nestydí se za ně
- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- žáci k sexu zaujímají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postavených na lásce, partnerství a přátelství
- žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí na koho se obrátit s potížemi, mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli

6.4.1 Cíle prevence kriminality, delikvence a vandalismu

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus, jízda na černo)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasvětit žáky do ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, řádu obecně
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, chartu práv dítěte, ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

6.4.2 Ukazatele úspěchu při prevenci kriminality, delikvence a vandalismu

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci vědí na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy žáci – škola má nízkou úroveň kriminality, žáci mají důvěru v pedagogický sbor

6.5.1 Cíle prevence záškoláctví

- snížit počet zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání
- vypracovat plán v souladu se ŠŘ a pokyny MŠMT na řešení neomluvené školní docházky (od třídního učitele, výchovného poradce, rodiče, sociální ochranu dětí až po policii)

6.5.2 Ukazatele úspěchu při prevenci záškoláctví

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání
- škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty
- škola má vypracovaný plán a postupy, jak řešit neomluvenou docházku

6.6.1 Cíle při prevenci poruch příjmu potravy

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres

- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

6.6.2 Ukazatele úspěchu při prevenci poruch příjmu potravy

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat, relaxovat
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb)
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

6.7.1 Cíle prevence virtuálních drog a patologického hráčství, kyberšikany

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, reality show, výherní automaty, sázení, riziko kyberšikany
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog - znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gamblerství
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění)

6.7.2 Ukazatele úspěchu při prevenci virtuálních drog a patologického hráčství, kyberšikany

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů
- mají povědomí o rizicích spojených s využitím PC a sociálních sítí

7. Způsob realizace

7.1 Odpovědnost za plnění preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit školy zodpovídá metodik prevence jmenovaný ředitelem školy. Přípravuje Minimální preventivní program pro **Odborné učiliště, Praktickou školu a Základní školu**, a řídí jeho realizaci. Spolupracuje s třídními i ostatními učiteli, s výchovnými poradkyněmi, asistenty pedagogů a dalšími odborníky a organizacemi, koordinuje jejich spolupráci.

Řešení jednotlivých problémů v oblasti rizikového chování žáků je v kompetenci výchovné komise.

Metodik prevence informuje o průběhu naplňování Minimálního preventivního programu vedení školy a spolu s ním a s výchovnou poradkyní pravidelně vyhodnocují aktuální situaci ve škole.

Důležité je aktivní zapojení učitelů a ostatních pedagogických pracovníků do procesu naplňování cílů minimálního preventivního programu a jejich samostatná práce v této oblasti dle individuálních možností a schopností.

7.2 Spolupráce s rodiči

- neformální setkání rodičů, dětí a učitelů při sportovních a kulturních akcích
- rodiče mají možnost navštěvovat školní sportoviště, kroužek keramiky a jiné kurzy
- rodiče mají možnost po domluvě s učitelem navštívit libovolnou vyučovací hodinu
- rodiče se mohou jako pomocný dozor zúčastnit exkurzí a výletů
- škola pořádá besedu rodičů dětí se zástupci středních škol při výběru vhodného studijního oboru žáků vycházejících ročníků
- rodiče jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování dětí na třídních aktivech a v konzultačních hodinách
- pro rodiče žáků s učebními nebo výchovnými problémy umožňujeme konzultace nejen s příslušnými učiteli, ale i s výchovnou poradkyní; je rovněž možné zprostředkovat odborné vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, na příslušném městském sociálním odboru či ve středisku výchovné péče a v dalších organizacích
- škola také může rodičům půjčit odbornou literaturu, poskytnout jiná doporučení a návrhy

7.3 Nabídka mimoškolních a volnočasových aktivit

- školní družina a její kroužky
- logopedický kroužek
- půjčování knih a odborné literatury ve školní knihovně
- možnost odpolední práce v počítačové učebně
- další případné kroužky, aktivity a exkurze

7.4 Vzdělávání pedagogů

- účast metodika prevence na schůzkách metodiků prevence, školení v oboru
- vzdělávání pedagogů zaměřené na rozpoznávání a řešení situací týkajících se rizikových forem chování
- další vzdělávání – dle nabídek a možností
- doplňování učitelské knihovny tituly s tematikou rizikových forem chování

7.5 Začlenění prevence do vyučování

Za zakomponování prevence do vyučování nesou odpovědnost jednotliví vyučující.

7.5.1 Prevence užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

Prvouka – člověk a jeho zdraví - návykové látky a zdraví, odmítání návykových látek a jejich nebezpečnost (druhy - alkohol, tabák, léky, co vše je drogou, tolerované, běžné drogy), čistota a osobní hygiena, naše tělo (důsledky konzumace drog).

Přírodověda – člověk a jeho zdraví – podporuje vlastní způsob zdravého života, umí odmítnout návykové látky.

Český jazyk a literatura – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), drogy a literatura, filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – naše škola – práva a povinnosti žáků, vývoj člověka – dospívání a problémy s ním spojené, volný čas, životospráva a správný životní styl.

Výchova ke zdraví – podpora zdraví a její formy – odpovědnost jedince za zdraví, látkový metabolismus a jeho praktické využití, škodlivost návykových látek a jejich zdravotní rizika.

Přírodopis – Lidské tělo – biologie člověka (důsledky užívání návykových látek), drogy ve zdravotnictví, botanika (přírodní drogy, původ drog - šlechtění, dostupnost), druhy drog (houby, rostliny, žáby).

Zeměpis – původ a výskyt drog, tradice a kulturní odlišnosti v užívání drog, konflikty v důsledku snahy o osvojení produkce a distribuce drog.

Chemie – léčiva a návykové látky, drogy, doping, alkohol, nikotin, omamné látky.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), drogy a literatura, filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Tělesná výchova - zakázané a podpůrné látky (anabolika, steroidy, hormony, drogy, vliv na zdraví).

Výtvarná výchova – návrh plakátů na téma „Nebezpečí drogové závislosti“ a „Nebezpečí kouření a alkoholismu“.

Hudební výchova – umělci a užívání drog, jejich tragické konce.

Další činnosti k prevenci užívání návykových látek

- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky, Magdaléna o.p.s., a dalšími subjekty
- beseda s odborníky pro I. stupeň
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování pro II. stupeň a OU
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči

7.5.2 Prevence šikany a násilí, diváckého násilí a projevů xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, politického a náboženského extremismu

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

V rámci prevence na 1. stupni základní školy je nutno obsahově využít předmětu prvouky k prevenci v oblasti soužití lidí, jejich chování, právu a spravedlnosti. Ve vlastivědě k přiblížení současnosti a minulosti v našem životě, představení našich památek, regionů ČR, Evropy a světa.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – vlast – vlastenectví, tradice, jazyk, národy a menšiny; život ve společnosti – člověk jako součást společnosti, společenské skupiny, úloha vzájemné pomoci mezi lidmi, normy slušného chování, morální, právní a náboženské; vývoj člověka – parta, společenské skupiny; morální hodnoty – právo, morálka, etnika a svoboda, všeobecná deklarace lidských práv; člověk a citový život – city, agrese, týrání; občan, společnost, stát – práva a povinnosti občanů ČR; člověk, víra, přesvědčení – náboženství, přesvědčení, fanatismus; stát a právo – právo a společnost, právní řád, nástroje práva.

Výchova ke zdraví – bezpečné chování, komunikace s vrstevníky, mezilidské vztahy – respektování sebe sama i druhých.

Přírodopis – řeč, myšlení a různé způsoby života lidí – je normální, když někdo žije jinak než my, právo na svobodný život, na své zvyky a tradice, náboženství a řeč; dědičnost a DNA – hledání kořenů potomků bývalých otroků pomocí nejmodernější techniky.

Dějepis – zámořské objevy a kolonizace území, revoluce a světové války s jejich politickými, sociálními a kulturními důsledky, otroctví ve starověku, po objevení Ameriky a dnes.

Zeměpis – kolonialismus, otrokářství, dekolonizace; staré kultury v různých částech světa (indiánské, středo a jihoafrické, východoasijské, australské); emigrace obyvatelstva; náboženský a politický fanatismus a světový terorismus; respektování rasových, etnických, jazykových, kulturních, náboženských odlišností; projevy rasové nesnášenlivosti – apartheid, rasismus, antisemitismus, nacismus, fašismus.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Tělesná výchova – sledovat sportovce různých národů, vyznání a barev pleti, potírat náznaky šikany a vysmívání v počátcích.

Další činnosti k prevenci

- adaptační kurzy
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování pro II. stupeň
- beseda s odborníky pro II. stupeň
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči
- práce vedoucích kroužků

7.5.3 Prevence rizikového sexuálního chování a závažná virová onemocnění, sexuální zneužívání a týrání

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

Prvouka – člověk a jeho zdraví – znalost lidského těla.

Přírodověda – člověk a jeho zdraví – partnerství a rodičovství, základy sexuální výchovy.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – život ve společnosti – morální, náboženské a hygienické normy slušného chování; vývoj člověka – dospívání; člověk a citový život – city a jejich vnější projevy; morální hodnoty – mravné a nemravné, morálka; člověk a rodinný život – význam manželství, práva a povinnosti rodičů a dětí, plánované rodičovství (antikoncepce, ochrana)

Výchova ke zdraví – sexuální výchova – bezpečný sex, pohlavní nemoci a sexuální deviace.

Přírodopis – člověk a lidské tělo, anatomie a fyziologie; hormonální a nervové řízení lidského těla; rozmnožování člověka – pohlavní znaky primární a sekundární, pohlavní buňky, pohlavní styk a antikoncepce a ochrana před pohlavními chorobami.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Výtvarná výchova – návrh plakátů na téma „Hrozba AIDS“.

Další činnosti k prevenci

- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování pro II. stupeň
- beseda s odborníky pro II. stupeň
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry, školní parlament
- schůzky s rodiči

7.5.4 Prevence kriminality, delikvence a vandalismu

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

Prvouka – lidé kolem nás – právo a spravedlnost, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy.

Vlastivěda – lidé kolem nás – soužití a chování lidí, vlastnictví, právo a spravedlnost.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – naše škola – práva a povinnosti žáků, význam žákovské samosprávy; majetek a vlastnictví; morální hodnoty – morálka v osobním i veřejném životě; občan, společnost a stát – práva a povinnosti občanů ČR; stát a právo – právo a společnost, právní řád, nástroje práva a právní odpovědnost.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Výtvarná výchova – návrh plakátů na téma „Vandalismus“.

Další činnosti k prevenci

- adaptační kurzy
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování pro II. stupeň
- besedy s odborníky pro žáky ZŠ a OU
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči
- práce trenérů ve sportovních oddílech a vedoucích kroužků

7.5.5 Prevence záškoláctví

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

Prvouka – lidé kolem nás – práva a povinnosti žáků školy.

Vlastivěda – lidé kolem nás – chování lidí, právo a spravedlnost.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – naše škola – práva a povinnosti žáků; člověk a rodinný život – práva a povinnosti rodičů a dětí, možnosti řešení konfliktu v rodině; člověk a pracovní život; příprava k volbě povolání – předpoklady ke správnému zvolení povolání, návštěva úřadu práce; stát a právo – právo a společnost a právní řád.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Další činnosti k prevenci

- adaptační kurzy
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky, Městskou policií Příbram
- konzultace a spolupráce s učiteli, metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- návštěva úřadu práce
- schránka důvěry, školní parlament
- schůzky s rodiči
- práce trenérů ve sportovních oddílech a vedoucích kroužků

7.5.6 Prevence poruch příjmu potravy

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1.- 5. ročník)

Prvouka – člověk a jeho zdraví – lidské tělo (životní potřeby a projevy, péče o zdraví a zdravá výživa (denní, pitný a pohybový režim, zdravá strava).

Přírodověda – člověk a jeho zdraví – péče o zdraví a zdravá výživa, lidské tělo.

Výtvarná výchova – namaluj „Zdravý oběd“.

Český jazyk – sestavení zdravého jídelníčku.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – vývoj člověka – životospráva a správný životní styl.

Výchova ke zdraví – podpora zdraví a její formy – odpovědnost jedince za zdraví, látkový metabolismus a jeho praktické využití.

Přírodopis – sady a zahrady – význam zdravé stravy, ovoce, zelenina, ryby, biohospodářství; lidské tělo – trávicí soustava, fyziologie a energetické zásobování organismu; průběh lidského života; zdraví a nemoc; biologický základ člověka.

Zeměpis – zemědělství, rybolov a lesní hospodářství – význam potravin, jejich nutriční a vitamínové hodnoty, různé způsoby konzumace a přípravy v různých částech světa, zdravý životní styl, význam ekologie a biopotravin.

Chemie – přírodní látky – cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny a biokatalyzátory, enzymy a hormony.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Tělesná výchova – správná výživa sportovce před zatížením, v době zatížení a po zatížení, dodržování pitného režimu, orientace ve vhodných doplňcích stravy a vitamínových prostředcích; teoretické zvládnutí základů energetického zásobování organismu; zdravotní a morální nevhodnost podpory zakázanými látkami – anabolické steroidy a jiný doping.

Výtvarná výchova – návrh plakátů na téma „Zdravá výživa“.

Další činnosti k prevenci

- adaptační kurzy
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči

7.5.7 Prevence virtuálních drog a patologického hráčství, kyberšikany

Žáci - 1. stupeň ZŠ (1. - 5. ročník)

Prvouka – člověk a jeho zdraví – lidské tělo (životní potřeby a projevy, péče o zdraví a denní režim.

Přírodověda – člověk a jeho zdraví – péče o zdraví, lidské tělo.

Výtvarná výchova – plakát „Drogy ne“.

Žáci - 2. stupeň ZŠ (6. - 9. ročník), OU, PŠ

Občanská výchova – vývoj člověka – dospívání, osobnost, volný čas a životospráva a správný zdravý životní styl.

Český jazyk – četba a rozbor článků s tematikou, slohová cvičení (úvahy), filmová ztvárnění románových předloh a diskuse k nim.

Tělesná výchova – jednota ducha a těla, starý antický životní styl, zdůraznit pravidelný fyzický rozvoj prostřednictvím sportu a cvičení.

Informatika – rizika spojená s využitím PC a zejména rizika sociálních sítí.

Další činnosti k prevenci

- adaptační kurzy

- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování
- beseda s odborníky
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií České republiky
- konzultace a spolupráce s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči

Preventivní program ve výuce v OU a PŠ

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů jsou žáci 1. - 3. ročníku učebních oborů a žáci 1. a 2. ročníku praktické školy, kteří dokáží být odpovědní za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich mentálním schopnostem.

Naši školu navštěvují žáci s lehkým mentálním handicapem. Často pocházejí z dysfunkčních rodin, nepodnětného prostředí se sníženou sociokulturní úrovní. Vzor chování, který přejímají od svých rodičů, je znevýhodňuje při každodenní komunikaci se svým okolím.

Zvláště u dětí s disharmonickým vývojem, u dětí obtížně vychovatelných, s poruchami chování či neurotických, se mohou ve věku, kdy k nám přicházejí, objevit nové problémy nebo zvládnuté problémy vyhrotit natolik, že rodiče nejsou schopni je zvládnout.

Rozpory s rodiči pak takové dítě může řešit útekem z domova, delikvencí, drogami, předčasnými sexuálními zájmy apod. Proto je ve speciálním školství u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nutný individuální přístup, který předchází podceňování, odmítání nebo negativnímu hodnocení. Druhou cílovou skupinou jsou pedagogičtí pracovníci, jejich odborné vzdělávání v této problematice.

8. Manuály řešení přestupků

Jsou součástí Krizových plánů, řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek, s krádežemi a vandalismem v prostředí školy a se šikanou. Tyto Krizové plány jsou přílohou Minimálního preventivního programu.

9. Koordinace preventivních aktivit ve škole

Výchovná komise základní školy praktické a základní školy speciální:

- ředitel školy – Mgr. Pavel Bartl
- vedoucí učitelka základní školy – Mgr. Pavlína Caisová
- vedoucí učitelka speciální školy – Mgr. Monika Topinková
- školní metodik prevence – Mgr. Stanislav Jankovský
- výchovná poradkyně (ZŠ) – Mgr. Šárka Prokopová
- výchovná poradkyně (OUaPŠ) – Ing. Monika Soukupová

10. Škola a školní prostředí, preventivní aktivity

Důležitým výchovným prvkem je školní a třídní prostředí. Zde tráví žáci hodně času, proto je snahou pracovníků školy i žáků, aby toto prostředí bylo co nejpříjemnější. Výzdoba školy je tvořena květinami a nejrůznějšími pracemi žáků. Dále zde jsou nástěnky s informacemi, fotkami o školních akcích jako jsou například lyžařské a cyklistické pobyty, adaptační kurzy, kurzy bruslení, plavání aj. Žáci jsou všemi pracovníky školy vedeni k udržování pořádku, odpovědnosti a spoluodpovědnosti. Sami žáci se starají o květinovou výzdobu školy a výzdobu tříd. Informace týkající se rizikového chování lze získat na informačních nástěnkách školního metodika prevence v budově školy nebo přímo od metodika či výchovného poradce. V rámci prevence rizikového chování v dopravě začátkem školního roku děti navštěvují dopravní hřiště, učí se pravidla silničního provozu a na závěr si zasoutěží.

Během školního roku je mapováno rizikové chování na 2. stupni ZŠ.

Spolupracujeme dále s canisterapeutickým klubem, žáci se seznámí s léčebným kontaktem psa a člověka. Pedagogové s žáky navštěvují solnou jeskyni, která příznivě ovlivňuje jejich zdraví. Tradicí naší školy jsou každoroční vánoční trhy, vánoční besídky, akce na Den dětí. V zimním období si děti mohou zabruslit na zimním stadionu s možností vypůjčení bruslí ve škole.

Mezi další aktivity organizované školou patří mikulášská nadílka, vánoční diskotéka, besídky, trhy, Den Země, Den čarodějnic, třídní výlety, školní výlety a dlouhodobý přírodovědný projekt (program). Plavecký výcvik se koná na nedalekém plaveckém bazénu.

Každoročně se jezdí na cyklistický a lyžařský pobyt opět s možností vypůjčení lyžařského a cyklistického vybavení. Žáci se pravidelně zúčastňují exkurzí, besed, sportovních soutěží. Škola je zapojena do projektu Ovoce a mléko do škol, jehož cílem je podpora zdravé výživy.

11. Zdroje a literatura

11.1 Literatura

- Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení (MŠMT 2001)
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 –2012 (MŠMT 2009)
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j.14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 20 006/2007 - 51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Kolář, M.: Bolest šikanování. Cesta k zastavení epidemie šikanování ve školách, Portál, Praha 2001
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č.j.MSMT-21149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních

11.2 Webové stránky

- www.msmt.cz
- www.sikana.cz
- www.varianty.cz
- <http://www.ewa.cz/>
- www.odrogach.cz
- <http://www.prevcentrum.cz/>

11.3 Filmy, dokumenty, rozhlasové a televizní pořady

- Schindlerův seznam
- Kamarád do deště
- Televizní dokumenty režisérky Heleny Třeštíkové

11.4 Jiné zdroje

- konzultace s odborníky
- internetové vyhledávače
- spolupráce s příslušným městským odborem zdravotnictví

12. Přílohy

- 12.1 Krizové plány
- 12.2 Roční plán
- 12.3 Seznam kontaktních pracovišť pro příbramský region

KRIZOVÉ PLÁNY ŠKOLNÍ ROK 2017/2018

Řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek, s krádežemi a vandalismem v prostředí školy a se šikanou.

(Příloha Minimálního preventivního programu Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy v Příbrami, Pod Šachtami 335)

1. Úvod

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (m.j. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. **Patří sem také alkohol nebo tabák.** To, co je považováno za OPL, jedy a prekursory, stanoví ve svých přílohách zákon o návykových látkách. Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálněprávní ochrany dítěte. Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem.

Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Při řešení problematiky spojené s užíváním návykových látek je třeba spolupracovat s celou řadou institucí. Spolupráce musí být navázána dříve, než nastanou problémy. Je třeba si vybudovat korektní vztahy s obvodním oddělením Policie ČR a znát kontakt na specialistu Policie České republiky na oddělení obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na obvodním ředitelství, který se zabývá odhalováním a dokumentováním kriminality dětí, závadového chování dětí, trestnou činností páchanou na mládeži a závadovým jednáním a spolupracuje se školami a školskými zařízeními. V rámci vytváření preventivních programů je užitečné být v kontaktu s Preventivně informační skupinou Policie ČR, která je zřízena u obvodního ředitelství policie.

Dalšími důležitými kontaktními místy jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí v obcích s rozšířenou působností, pracoviště městské policie, školská poradenská a preventivně výchovná zařízení, regionální nestátní a neziskové organizace apod.

2. Krizový plán související s užíváním tabákových výrobků

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

Vnější prostory školy jsou označeny viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.

Školním řádem Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy, příspěvkové organizace je kouření v prostorách školy a jejím bezprostředním okolí zakázáno.

Postup v krizové situaci

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy, o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.

V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

3. Krizový plán související s užíváním alkoholu

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

Školním řádem Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy, příspěvkové organizace je užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných zakázáno.

Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Postup v krizové situaci

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od

koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno výše. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Postup při nálezů alkoholu ve škole

V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- Zpracují stručný záznam o události.

V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy
- O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu.
- Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

4. Krizový plán související s užíváním omamných a psychotropních látek

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek (OPL), a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem příspěvkové organizace je užívání, přechovávání nebo distribuce omamných a psychotropních látek v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných zakázáno.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání.

Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Postup v krizové situaci

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

- Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít řádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

O nálezu ihned uvědomí vedení školy.

Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

O nálezu ihned uvědomí vedení školy.

O nálezu sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel školy nebo jeho zástupce.

O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

5. Krizový plán související s krádežemi a vandalismem

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

Ve školním řádu jsou krádeže označeny jako nežádoucí, nezákonné a nepřípustné chování.

Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

I v případě, že bude žákům doporučeno nenosit do školy věci nesouvisející s vyučováním, nelze se odpovědnosti za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech jednostranně zprostit.

Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.

Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit Policii ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.

V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

6. Krizový plán související se šikanou

Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.

Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje

útoky pomocí emailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu je základní podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu třídy a školy. Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování.

Šikanování v jakékoli formě a podobě nesmí být pracovníky školy akceptováno. Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním s některými žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování těchto žáků jejich spolužáků.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

1. Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).
2. Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
3. Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech může nabýt i rysy organizovaného zločinu. Příklady šikanování jsou uvedeny dále v textu.

Odpovědnost školy

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších

předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či přestupků.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu. Skutkovou podstatu účastenství na trestném činu může jednání pedagogického pracovníka naplňovat i v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu např. tím, že ponechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.

Prevence šikanování

Základem prevence šikanování a násilí na škole je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli. Škola při efektivní realizaci prevence šikanování usiluje o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:

- podporuje solidaritu a toleranci,
- podporuje vědomí sounáležitosti
- posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- uplatňuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
- rozvíjí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Ředitel školy odpovídá za systémové aktivity školy v oblasti prevence šikanování a násilí.

Ředitel:

Zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování.

Zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do

školní družiny. Především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.

Zajistí, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování, a to jak pro jeho oběti a pachatele, tak i pro celý třídní (školní) kolektiv. Za zvlášť nebezpečnou je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování.

Pedagogičtí pracovníci:

Vedou důsledně a systematicky žáky a studenty k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.

Ve školním řádu Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy V Příbrami, Pod Šachtami 335, jsou stanovena pravidla chování i sankce za jejich porušení.

Postupy řešení šikanování

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.

Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování. Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stádií šikanování. Jednotlivá stadia jsou blíže popsána dále v textu pod názvem kapitoly Stadia šikanování.

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-

psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Metody vyšetřování šikanování:

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Výchovná opatření

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Pro potrestání agresorů lze užít i následující běžná výchovná opatření:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele

- Snížení známky z chování.
- Převedení do jiné třídy.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčíí většina).

V mimořádných případech se užijí další opatření:

Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.

Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Spolupráce s rodiči

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků, jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací. Je nutné předem informovat rodiče o tom, co dělat v případě, když se dozvědí o šikanování.

Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány.

Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry

- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou), případně s dalšími neziskovými organizacemi specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřenin, modřin, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!)

2. Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný. Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Rodiče žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.

- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Stádia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, sprádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv jít pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže

postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům.

I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druhí nemají práva žádná.

Stadia šikanování podle Michala Koláře, 1990, 1996, 1997, 2000 aj.

Doporučená literatura z oblasti školního šikanování

Kolář, M. (2001, 2005). Bolest šikanování. Praha: Portál.

Kolář, M. (1997, 2000). Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál.

Kolář, M. (2005). Školní násilí a šikanování. Ostrava: CIT, Ostravská univerzita.

Kolář, M. (Ed.) (2004). Školní šikanování. Sborník z první celostátní konference konané v Olomouci na PF UP 30.3.

Kolář, M. (2003). Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních.

Praha: MŠMT ČR.

Parry, J., Carrington, G. (1997). Čelíme šikanování: sborník metod. Praha, IPPP.

Říčan, P. (1995). Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí. Praha: Portál.

Časopisy

Kolář, M. (2007). Český školský program proti šikanování. Perspektivy. In: Sociálna prevencia.

Bratislava: Národné osvetové centrum.

Kolář, M. (2007). Český školní program proti šikanování. Právo a rodina č.3/2007

Kolář, M. (2006). Jak na šikanu? Psychologie dnes 2 (12), 16-18

Kolář, M. (2005). Devět kroků při řešení počáteční šikany aneb pedagogická chirurgie. Prevence 7 (2), 3-7.

Kolář, M. (1998). Soudce Lynch na českých školách? Vyšetřování a léčba specifických typů šikan; in Sborník „Prevence šikanování ve školách“, Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, Praha.

ROČNÍ PLÁN

příloha Minimálního preventivního programu Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy, Pod Šachtami 335, Příbram IV, 26101 Příbram pro školní rok 2017/2018

Při tvorbě ročního plánu pro splnění cílů minimálního preventivního programu Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy, příspěvkové organizace rozlišujeme specifické a nespecifické prostředky. Mezi specifické zahrnujeme ty, které se dané problematice věnují přímo, jejichž hlavním cílem je daná problematika. Nespecifickými míníme ty prostředky, které se dané problematice věnují, ale není to jejich hlavní cíl.

Školní rok 2017 - 2018

Nespecifické prostředky:

- vycházky a pobyty v přírodě
- chráníme vše živé – přírodovědný projekt
- návštěvy kulturních představení
- sportovní a jiné zájmové kroužky
- školní exkurze
- lyžařský výcvikový kurz, vícedenní sportovní akce – kola, sjezd řeky -
- konzultace s učiteli, třídními učiteli, školním metodikem prevence nebo výchovnou poradkyní
- schránka důvěry
- schůzky s rodiči
- projekty ze školního vzdělávacího programu multikulturní výchova
- plnění Školního vzdělávacího programu Odborného učiliště, Praktické školy a Základní školy, pro všechny ročníky v různých předmětech dle Minimálního preventivního programu

Specifické prostředky:

- preventivní akce Policie ČR
- besedy pro I. i II. stupeň na téma rizikového chování
- dlouhodobý program primární prevence rizikového chování pro II. stupeň
- práce školního metodika prevence s třídními kolektivy a jednotlivci
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií ČR, Městskou policií Příbram, centrem adiktologických služeb, Magdaléna o. p. s., dalšími organizacemi a institucemi
- beseda s městskou policií – osobní bezpečí

PLÁN AKCÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2017/2018 OU a PrŠ

TERMÍN	MÍSTO KONÁNÍ	TŘÍDA/OBOR
ZÁŘÍ	Adaptační kurz 1. ročníků FOR ARCH Adaptační den – ochrana přírody	Žáci 1. ročníků (1. KPP, 1. PPK, 1. ZZ) Žáci 1. – 3. ročníků zedníci a zámečníci Žáci PrŠ
ŘÍJEN	Návštěva restauračního provozu FOR GASTRO Čechova stodola – dýňování FISH HOUSE HALEX, s. r. o, GEOMINE, a. s. Přednáška s lékařem – důsledky nikotinu Podpora nadačního fondu ŠANCE ONKOLÁČKŮM Den zdraví Svazu těl. postižených Příbram	2. KZ – obor kuchař Žáci 2. ročníku oboru kuchař PrŠ Obor kuchař Obor zámečník Všechny obory OU Všechny obory OU Obor pečovatel
LISTOPAD	Vzdělání a řemeslo ČB Projektový den – ochrana přírody Hornické muzeum Příbram Veletřh fiktivních firem OAPB Sociometrický výzkum SORAD Drogerie ŠPÍNA a synové	Všechny obory OU, PŠ PrŠ PrŠ Všechny obory OU Žáci 2. ročníků Obor pečovatel
PROSINEC	Hornický domeček Vánoční jarmark Brdské muzeum – Rožmitál pod Třemšínem Úřad práce Ukázky balení vánočních dáreků OBI, TESCO Důl ŘIMBABA Den zdraví SZŠ Co budu dělat po studiu?	Všechny obory OU Všechny obory, PrŠ PrŠ PrŠ Obor prodavač Obor kuchař Všechny obory OU Všechny obory OU Žáci 3. ročníků
LEDEN	Exkurze KARCHER SENCO, s. r. o Výstava zámeček Prádelna Příbram Dotazník klima školy	Žáci 1. ročníků (kuchař, pečovatel, prodavač) Obor zámečník Všechny obory OU Obor pečovatel Žáci 2. ročníků
ÚNOR	Den otevřených dveří Projektový den – ochrana prostředí GASTRO CENTRUM BEJČEK LEKO Výstava STŘECHY PRAHA Den otevřených dveří SZŠ Depistážní dotazník šikanování	Všechny obory OU, PrŠ PrŠ 1. ročník obor kuchař Obor prodavač Obor zedník Obor pečovatel Žáci 1., 2. ročníků
BŘEZEN	Velikonoční jarmark DŮL ŘIMBABA BUZULUK, slévárna	PrŠ Všechny obory Obor zámečník

	Pivovar Podlesí Nízkoprahové zařízení Bedna Předporodní kurzy	Obor prodavač, kuchař Všechny obory Obor pečovatel
DUBEN	Projektový den – ochrana prostředí Úřad práce DISA, s. r. o Masna Bedřich Dobříš Výstava zámeček	PrŠ Všechny obory – žáci 3. ročníku Obor zámečnick Žáci oboru kuchař Všechny obory
KVĚTEN	Exkurze dle nabídky KOVOHUTĚ, a. s. Pivovar Herold Dům NATURA Technické muzeum Praha	OU, PrŠ Obor zámečnick Obor kuchař Žáci 1. ročníků Obor zedník
ČERVEN	Sportovní blok Jince – Plešivec Betonárka Příbram Muzeum Policie Praha	Všechny obory OU, PrŠ Obor kuchař Obor zedník Všechny obory

pozn.: Případné finanční krytí akcí je závislé na ekonomické situaci školy.

Plán projektů, přednášek, besed, cvičná evakuace a další akce

- informační schůzka pro rodiče žáků 1. ročníků - **(4. 9. 2017)**
- cvičná evakuace objektu (dílny, školní budova) - **(říjen, listopad 2017)**
- projekt ZŠ: „Výjezd do Terapeutické skupiny“ KARLOV“ pro II. stupeň ZŠ - **(listopad 2017)**
- lyžařský výcvikový kurz, několikadenní sportovní akce – kola, sjezd řeky, rafty **(leden 2018 - červen 2018)**, dle klimatických podmínek
- preventivní dlouhodobý program pro žáky II. stupně ZŠ ze strany CPP Magdaléna, o.p.s. **(prosinec 2017 – červen 2018)**
- cílené přednášky ze strany Policie ČR, Městské policie Příbram a dalších vybraných subjektů **(prosinec 2017 – červen 2018)**

pozn.: Finanční krytí uvedených akcí je závislé na ekonomické situaci školy.

SEZNAM KONTAKTNÍCH PRACOVIŠŤ PRO PŘÍBRAMSKÝ REGION

Primární Prevence:

Středisko výchovné péče

(prevence šikany, práce s narušenými kolektivy)

Adresa: DÚM a SVP Školní 129, 261 01 Příbram 8

Telefon: 318 632 266

E-mail: svpp@volny.cz

BEDNA – nízkoprahové centrum

Nabízí bezpečný prostor pro realizaci volnočasových aktivit a navazující sociální služby.

Zřizovatel: Ponton, občanské sdružení Podmostní 1 301 12 Plzeň tel./fax: 377 220 557

HIV/AIDS, žloutenky:

Zdravotní ústav se sídlem v Kolíně - pobočka Příbram oddělení prevence

(očkování, screening, přítomnost drog v organismu, testy na žloutenky)

Adresa: U nemocnice 85, 261 01 Příbram

Telefon: 318 629 324 E-mail: pribram@zukolin.cz www.zukolin.cz

Testování:

Zdravotní ústav se sídlem v Kolíně - pobočka Příbram oddělení prevence (očkování, screening, přítomnost drog v organismu, testy na žloutenky) kontaktní osoba: MUDr. Ida Budilová Adresa: U nemocnice 85, 261 01 Příbram

Telefon: 318 629 324 pribram@zukolin.cz

www.zukolin.cz

Oblastní nemocnice Příbram, a.s. - Oddělení klinické biochemie

(laboratoř zajišťuje základní i speciální biochemická vyšetření)

Kontaktní osoba: Milada Gaťová -- vedoucí laborantka

Adresa: Oblastní nemocnice Příbram, a.s., Oddělení klinické biochemie, Areál I, U nemocnice 84, 261 26 Příbram 1

Telefon: 318 641 423

www.nemocnicepribram.cz/index2.html

Psychiatrická pomoc:

MUDr. Pavel Žebrakovský

(psychiatr pro dospělé)

Adresa: Hradební 159, 261 01 Příbram 1

Telefon: 318 660 051

Psychiatrická ambulance MUDr. Martin Hulman, MUDr. Yvona Hendrychová

(psychiatři pro dospělé, pracují i s alkoholiky)

Adresa: III. poliklinika - budova C (prostory bývalé pošty, zadní vchod), Příbram 7

Telefon: 318 618 65

Psychologická péče, manželské konflikty, rodinné problémy:

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

(v rámci poradenství, individuální, párové a skupinové terapie pomáhá řešit partnerské, rodinné a osobní problémy)

Adresa: Třtškova 489, 261 01 Příbram 2

Telefon: 318 622 571 E-mail: poradnapb@volny.cz www.poradnapb.cz

Podezření, zjištění šikany:

o. s. Prev-Centrum Meziškolská 1120/2 160 00 Praha 6

233 355 459

242 498 335

233 355 459 242 498 334 www.prevcentrum.cz, poradna@prevcentrum.cz **centrum primární**

prevence:

- program primární prevence pro žáky 6. - 9. tříd
- prevence zaměřená na rizikovou mládež
- klub pro děti s výchovnými problémy
- vzdělávání pedagogů centrum

poradenství pro mládež a rodiny:

- služby prvního kontaktu
- anonymní poradenství
- ambulantní léčba
- následná péče

Městské centrum sociálních služeb a prevence

TRIANGL Středisko pro dítě a rodinu ohrožené zdraví škodlivými návyky Šromova 86

198 00 Praha 9 604 252 887 www.mcssp.cz, triangl@mcssp.cz -specializovaná poradna pro dítě a rodinu

- práce se školními kolektivy
- workshopy pro pedagogy
- mediace

Středisko výchovné péče Klíčov

- ambulantní oddělení TRIGON Na Pláni 59 155 00 Praha 5

251 61 47 34 (35), 776 312 817 www.klicov.cz, trigon@klicov.cz

ŽIVOT BEZ ZÁVISLOSTÍ

Lupáčova 14 130 00 Praha 3 222 716 740, 602 255 508,

h.vrbkova@seznam.cz www.zivot-bez-zavislosti.cz

- kurzy a školení pro pedagogy a děti
- komplexní program prevence
- psychoterapie

Růžová linka

Ruská 87

100 00 Praha 10

272 736 263 krizová linka pro děti

267 102 332

www.ruzovalinka-praha.cz mail@ruzovalinka-praha.cz

Linka bezpečí dětí a mládeže

Ústavní 91/95 181 21 Praha 8

800 1 55555 bezplatná telefonická linka nonstop

266 727 979, 800 111 113 vzkaz domů, 283 852 222 rodičovská linka

www.linkabezpeci.cz, info@linkabezpeci.cz

Podezření, zjištění zneužívání návykových látek:

A. N. O. – Asociace NNO zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí

Právní poradna

Koněvova 95

130 00 Praha 3, tel: 222 582 932, 736 760 701

www.asociace.org, pmano@asociace.org

Proxima Sociale, Rakovského 3138 143 00 Praha 4, Modřany 241 770 232

office@proximasociale.cz

www.proximasociale.cz

Komunitní centrum Krok Rakovského 3138 143 00 Praha 4, Modřany 241 770 232

krok@proximasociale.cz

Práce s neorganizovanou mládeží a mladistvými pachateli trestné činnosti

-provoz komunitních center Krok a Jižní pól

-streetwork

-poradenství

Bílý kruh bezpečí

Duškova 20

150 00 Praha 5 257 317 110

Poruchy příjmu potravy:

Poradna a psychoterapie PhDr. Martin Hajný psychoteraupet

Blanická 25

Praha 2 – Vinohrady <http://martin.hajny.net>

<http://sweb.cz/anorexiebulimie> anorexiebulimie@seznam.cz

Občanské sdružení Anabell

Bratislavská 2

602 00 Brno 542 214 014

www.anabell.cz, posta@anabell.cz

Anorexie, bulimie, přejídání

Štefánikova 11

150 00 Praha 5 777 157 753, 775 904 775

ceri@atlas.cz, 1b4@email.cz

Problematika prostituce:

Projekt Šance, Streetcentrum

Ve Smečkách 28, Praha 1

Út 15:00 – 19:00

Čt 12:00 – 16:00 222 211 797

www.sance.info, info@sance.info

Problematika HIV:

Projekt HIV/AIDS a život nás všech

Mládež Českého červeného kříže AIDS projekt

Thunovská 18

118 04 Praha 1 251 10 42 53 www.sweb.cz/aids.projekt/index.htm

aids.projekt@seznam.cz, Info@mladezcck.org

Dům světla, Česká společnost HIV

-testování, poradna, ubytování Malého 282/3

186 00 Praha 8 -Karlín

224 814 284

Info@aids-pomoc.cz

[Tel. 800 800 98](tel:80080098)

13. ZÁVĚR

Jak již bylo zmíněno, naši školu navštěvují žáci s různými stupni mentálního postižení, výchovnými a sociálními problémy. Často pocházejí z dysfunkčních rodin, nepodnětného prostředí se sníženou sociokulturní úrovní.

Vzor chování, který přejímají od svých rodičů, je znevýhodňuje při každodenní komunikaci se svým okolím. V naší práci se setkáváme převážně s etopedickými problémy, tyto problémy jsou markantní zvláště u dětí s disharmonickým vývojem, u dětí obtížně vychovatelných, s poruchami chování či neurotických.

Z hlediska školního metodika prevence lze zkonstatovat, že se vyplácí jasná a daná pravidla, která vyžaduje celý pedagogický sbor po všech žácích. Jednota přístupu pedagogického sboru v požadavcích na dodržování a vyžadování pravidel je naprosto nezbytným faktorem v oblasti prevence.

Pozitivně jsou hodnoceny kladné reakce žáků na jednotlivé aktivity Minimálního preventivního programu uskutečněné v loňském roce i další vzdělávání celého pedagogického sboru v tématech prevence.

V tomto školním roce se budeme i nadále zaměřovat na předcházení základním formám rizikového chování a zaměříme se hlavně na individuální práci s problémovými žáky a na budování pozitivního klimatu celé školy.

V Příbrami dne 25. 9. 2017

Mgr. Pavel Bartl
ředitel školy

Mgr. Stanislav Jankovský
školní metodik prevence

Mgr. Šárka Prokopová
výchovná poradkyně základní školy

Ing. Monika Soukupová
výchovná poradkyně OU a PrŠ

